

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LX (54) • ŠTEV. (Nº) 4

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES • 25 de enero - 25. januarja 2001

Ko se bo začelo vse novo...

Koliko prerokb si je privoščila novoveška pamet! Voltaire je napovedal smrt religije, Marx konec kapitalizma, Nietzsche smrt Boga, Amerikanec Fukuyama kar konec zgodovine. Svojo prerokbico je moral - sicer neizvirno - izreči tudi naš Dušan Pirjevec, namreč o koncu umetnosti. Konec religije? Kako, če se je poleg velikih in krepkih tradicionalnih verstev razrasel cel gozd novih sekt? Konec kapitalizma? Tej napovedi se današnji kapitalizem (s slovenskim vred) lahko samo smeje. Smrt Boga? Kako, če na primer danes 94 odstotkov Ircev veruje v Boga, 78 odstotkov pa jih je prepričan o življenju po smrti? Konec zgodovine? Že dvakrat sem našel to Fukuyamovo teorijo označeno - v resnih listih - za smešno. Konec umetnosti, v literaturi še posebej romana? Pa smo pričra največjemu razcvetu romana, od Japonske prek Amerike do Evrope.

Same lažne prerokbe torej. In kako naj jih ne bi slovenska bolesto asimilatorična duša jemala zares, od Nietzscheja do Fukuyama? Danes se ne homo spuščali v neko drugo prav tako lažno napoved, čeprav jo najdeš omenjeno v vsakem drugem članku, o koncu ideologij (dejansko sramežljiv

izraz nekdanjih vernikov v marksizem, ki ga je na duhovnem obzorju človeštva res konec).

Nikakršnega konca ni nikjer. Znova se zarisujeta politična bloka Zahod-Vzhod, Balkan in Bližnji vzhod ostajata grozeča vulkana, v Evropo sili islam, po Afriki pustoši aids, tečajsko ledovje se topi, nekdanji Centralni komiteji prisegajo na kapitalizem, še izhajajo pesniške zbirke, izhajajo romani...

Kristjan se vsem napovedanim koncem lahko nasmehne. Zanj ostajata samo dva stoođstotno zanesljiva konca: konec mene, ki pišem, in tebe, ki bereš, in vseh, rojenih iz žene. In res konec religij in kapitalizmov in romanov, res konec zgodovine, ko bo svoj „Tu sem!“, zapisal na oblake neba Kristus Gospod ob svoji vrnitvi na planet.

Kristjan tudi ve - in v tem je vsa sreča in vse pričakovanje njegove vere, zmeraj nova svežina njegovih dni - da bo isti Kristus Gospod prečrtal v vesoljskem slovarju besedo Konec in čeznjo napisal Začetek.

Kakor je zapisano na koncu knjige knjig: „Glej, vse naredim novo!“,

Alojz Rebula, v Družini

MARIJAN TRŠAR IN DOTIK SMRTI

V mrak je zazijano planila svetloba

Dotik smrti (*Nova revija*, zbirka *Pričevanja*, Ljubljana, 2000, 4240 SIT) je drobna, samo 140 strani obsežna knjiga, vendar je do skrajnosti nabita z čvsemi presežniki hudobije“.

Marijan Tršar je v njej — končno, iz razdalje petih, šestih desetletij — izpovedal najhujše, kar se mu je v življenju zgodilo.

Ubeseđil je izkušnje iz treh taborišč, ki so povezana z drugo svetovno vojno (Zagreb 1941, Gonars 1942, Teharje 1945) in jim kot likovni umetnik dodal tudi risbe in grafike. Dotik smrti, ki se dogaja na sceni, obdani z bodečo žico — ali je še kaj, kar bi bolj upravičeno šteli za emblematično dvajsetega stoletja?

Marijan Tršar, letnik 1922, sodi v generacijo, ki je bila v nadpovprečni meri deležna strahot, s katerimi so se ljudje tako strastno uničevali v najhujših letih modernega časa. In v generacijo, ki še danes — a zdaj na papirju — obračunava s sabo in z nasprotniki, da bi se nekako prebila skozi labirint, v katerega je bila potisnjena. Ali pa je vanj zašla. In se znašla na prizorišču množičnega, z ničimer brzdanega trpinčenja in morije.

Tri izkustvene sklope, ki jih Tršar podživlja v *Dotiku smrti*, ločijo le štiri leta in presenetljivo malo kilometrov. Komaj desetletni fant se najprej znajde na robu smrti, ko gre ob okupaciji braniti svojo domovino, pa ga prestrežejo ustaši, ki imajo o domovini in rodoljubju čisto drugačne predstave. Nedorogo zatem ga Italijani odpelejo iz domačega mesta v taborišče Gonars, spet zaradi zmotnih predstav o domovini. In ko je vojne konec, se Tršar odloči za beg na sever, v tujino, od tam pa je z velikansko množico domobrancev vrnjen v domovino. Poletje 1945 preživi na Teharjah

na robu Celja. Sodi v peščico ljudi, ki lahko izrečejo ta stavek in njemu pripadajoče — namreč, kako je tam bilo in kaj to pomeni, tri mesece živeti na robu smrti.

Marijan Tršar je ambiciozen avtor. Njegovi talenti so likovni in verbalni, reflektivni, analitični in kreativni. Opraviči se za neenakomerno kvaliteto risb, objavljenih v knjigi, češ da je bilo njegovo znanje tedaj še pomanjkljivo. Pol stoletja pozneje, ko v naročju miru in blagostanja zapisuje svoje izkušnje iz treh taborišč, se izrazito potrudil, da bi vse, kar želi povedati, izrazil v svojski, domišljeni, polnovredni govorici. Ni mu dovolj, da je njegova zgodba tematsko velika redkost (o Teharjah namreč skoraj ni literature in dokumenti, če so, so dobro skriti), pa bi torej zaradi izjemnosti pričevanja pričakoval popust.

Čeravno gre za kito, v kateri se prepletajo tri prvine, je zadnja dominantna. Bila je tudi izhodišče: „Moj začetni namen je bil izrisati podobo konca vojne, kakor sem ga doživljal ob umiku domobrancev na Koroško, ki se je tragično končala v teharskem taborišču. Med pisanjem pa se mi je sama od sebe vrivala vrsta vzporednic z že napisanimi spomini na prostovoljski intermezzo v Zagrebu in na italijansko internacijo v Gonarsu. Vznikal je kup sorodnih situacij, podobna so bila odzivanja posameznikov in skupin nanje. Tudi niso bila bistveno drugačna vzplamtevanja človeške zlobe, prevar in okrutnosti pa na drugi strani zvestobe, potrpljenja in solidarnosti. Vse to me je nagovarjalo, naj glavno zgodbo premešam z drugima dvema in iz vseh treh spletlem bogatejšo pripovedno celoto.“

Da je dominantna tretja nit, ni mogoče pripisati le temu, da gre za daleč najbolj travmatično doživetje, kar je, navsezadnje, izrazljivo tudi v številu mrličev. V nasprotju

Nad. na 4. str.

KAJ PA SLOVENŠČINA IN NAŠA IDENTITETA?

Jupik in eksimska identiteta

„Koliko otrok v našem okrožju pa sploh govori jupik?“ vpraša nekdo socialno delavko. „Malo. Mislim, da precej manj kot polovica,“ je odvrnila. „Res je, naša identiteta in naša kultura izginjata. Otroci skoraj ne govorijo več našega jezika: televizija in šola sta opravila svoje,“ je potožila domačinka. „Vse krivde pa spet ne smemo naprtiti šoli,“ je bil spravljiv oče Ted. „Kaj pa starši, ki ne govorijo več jupika s svojimi otroki?“

Prvi poskus sistematičnega (zahodnega) izobraževanja Eskimov sega v čas pred drugo svetovno vojno. Takrat so misijonarji ustanavljali šole, ki so imele tudi internate, kjer so otroci bivali med šolskim letom, ločeni od svojih družin. In naj so bile te šole cerkvene ali ne, prevladujoča pedagoška stroka je učila, da je otroka treba „amerikanizirati,“ zlepa ali zgrda. Pogovorni jezik je bil angleški - vsakdo, ki so ga učiteljice ali vzgojiteljice zalotile, da je govoril po domače, je bil kaznovan.

Ta teorija modernizacije „zaostalih,“ domačinov (pa tudi priseljencev iz neangleških držav) je v sedemdesetih letih prišla iz mode. Ljudje so postali bolj občutljivi za kulturne in rasne razlike, raj obetajoči angel modernizacije je izgubil svoj blišč sredi vedno večjih nasprotij, ki jih je povzročil: od diskriminacije manj industrializiranih ljudstev do zastupljanja okolja. Zdaj so na Aljaski ubrali ravno nasprotno politiko: vsaka vas ima svojo osnovno in srednjo šolo, če jo le obiskuje najmanj deset učencev. In če nedavna debata na lokalnem radiu karkoli naznanja, potem se je modno kolo znova zasukalo: znova je politično korektno, da človek pohvali stare šole z internati, in dovoljeno je opozoriti na pomanjkljivosti izobrazbe, ki je mlademu človeku dostopna v šoli z vsega deset učenci sredi podpolarne tundre.

„Poznam zanimiv par: žena je iz Quebeca, mož pa iz Združenih držav. Dogovorila sta se, da bosta z otroki dosledno komunicirala vsak v svojem jeziku, mama v francoščini, oče v angleščini. Otroci morajo odgovoriti v jeziku, v katerem so nagovorjeni,“

je z značilno živahnostjo nagovarjal oče Ted. „In odlično deluje. Erik, kako pa vidva govorita s svojimi otroki?“ se je obrnil k molčečemu belcu. „Oh, nikar, oče, zdaj pa še vi!“ je napol zares, napol v šali vzkliknil Erik. „Kot da mi ne bi žena dovolj očitala, da se premalo zavzemam za jupik.“

Erik je na univerzi spoznal dekle iz teh krajev. Po poroki sta se naselila med njenim ljudstvom. Približno 20.000 Jupik Eskimov in nekaj tisoč belcev živi v petdesetih vaseh na ozemlju, velikem za dve Sloveniji. Erik je direktor škofijskega konferenčnega središča v St. Mary's. Pisana družčina, naključno zbrana pri kosilu v menzi -trije jezuiti misijonarji, dva delavca središča, tri organizatorice delavnice za vaške bolničarje in bolničarke - je v glavnem soglašala, da je predvsem od družine odvisno, ali bosta jupiški jezik in eskimska identiteta preživela. Družba, država lahko malo pomagata, ne moreta pa otrokom ukazati, kako naj govorijo med seboj.

Pogovor je kmalu odtaval drugam. Sam pa sem pomislil na mlado družino, ki sem jo spoznal v Nemčiji. K maši in družabno-kulturnim prireditvam v slovenski župniji je dokaj redno prihajal mlad par z dvema predšolskima hčerkicama. Mož Slovenec, žena Američanka japonskega rodu; živela sta v Nemčiji. Opazil sem, da sta se s hčerkama pogovarjala v različnih jezikih. Mali sta popolnoma naravno in samoumevno odgovarjali, in če nista našli izraza v „dežurnem“ jeziku, sta si pomagali s katerim drugim ali pa je mama razložila neznan. Podobno strategijo sem opazil pri dveh mladih ameriško-slovenskih družinah v Chicagu.

Končno je tudi v ZDA prevladalo spoznanje, da je večjezičnost dar, ne pa obremenitev za otroka. Bolj ko ga starši in okolje dejavno spodbujajo, da se izraža v različnih jezikih, bolj kulturno in intelektualno razvit postaja. Za generacije ameriških Slovencev, ki so hodili v šolo pred nekaj desetletji, je to spoznanje žal prišlo prepozno.

Peter Lah SJ, Chicago

Bajuk: „Evropa na naših tleh“

„Zavzemali se bomo, da bo Evropa končno zaživela na naših tleh,“ je vizijo Nove Slovenije Krščansko ljudske stranke (NSi) v nekaj besedah povzel njen predsednik Andrej Bajuk. Kot je poudaril na javni tribuni o aktualnih političnih razmerah v Sloveniji, ki jo je ljubljanski mestni svet stranke pripravil v zavodu Sv. Stanislava v Šentvidu v soboto 20. t.m. „Tega ne gre razumeti le v smislu procesa približevanja Slovenije Evropski uniji, ampak tudi tako, da se na slovenskem prostoru vzpostavi evropski način delovanja države in njenih podsistemov.“

Bajuk se je v svojem nagovoru zbranim

ozrl tudi na nastanek NSi, glede njenega prihodnjega delovanja pa je poudaril, da bo NSi kot parlamentarna stranka svojo vlogo v opoziciji igrala dosledno. „Nismo številčni, a imamo glas in ta glas se bo slišal, kot smo pokazali že ob sprejemanju sprememb pokojninskega sistema,“ je poudaril. Izrazil je tudi prepričanje, da bo NSi, ki ima trenutno blizu 6000 članov, na prihodnjih volitvah dokazala, kaj dejansko zmore.

O političnih razmerah v Sloveniji je podrobneje spregovoril Justin Stanovnik, ki je ocenil, da se v Sloveniji danes še vedno dogaja prehod iz totalitarizma v demokracijo.

STRAN 3:

Zaključek naših šol

Naša skupnost živi

V četrtek, 14. decembra, je bila v Slovenski hiši **seja upravnega odbora Zedinjene Slovenije**. Vodil jo je predsednik dipl. časninar Tone Mizerit.

V petek, 15. decembra, je bila v Slovenski hiši **predstavitev knjige arh. Marjana Eiletza** z naslovom „Moje domobranstvo in izgnanstvo“. Prireditev je bila pod okriljem Slovenske kulturne akcije.

V soboto, 16. decembra, je bila v Slovenski hiši tradicionalna božičnica **Zveze slov. mater** in žena ter Vincencijeve konference z naslovom „**Slovensko božično praznovanje**“. Po zahvalnici za jubilejno in sveto leto v cerkvi Marije Pomagaj s petjem mešanega zbora s Pristave pod vodstvom ge. Anke Savelli Gaser je bil koncert, na katerem so sodelovali: Gabrijela Čamernik, Helena Dolinšek, Marija Snežna Batagelj Klemenčič, Veronika Malovrh, Veronika Zorc, Terezika Prijatelj Žnidar, Matjaž Čeč in Bogdan Magister. Sledilo je predbožično srečanje v veliki dvorani Slovenske hiše z nagovori delegata prelata dr. Jureta Rodeta in dipl. časnika Toneta Mizerita. Prireditev je bila pod vodstvom kulturne referentke Zveze Irene Fajdiga.

V nedeljo, 17. decembra, je bil **dobrodelni koncert otroškega zbora „Zarja Mladosti“** pod vodstvom prof. Marjane Jelenc. Prireditev je bila po maši na Pristavi v Castelarju, dobiček pa je bil namenjen dobrodelnemu delovanju okrajnega odbora Zveze slovenskih mater in žena.

V četrtek, 21. decembra, je imela Sanmartinska zveza žena-mati svoj **redni sestanek**. Vodila ga je predsednica ga. Ančka Podržaj.

V soboto, 23. decembra, je krajevni odbor Zveze slovenskih mater in žena v Slomškovem domu v Ramos Mejiji pripravil **božično srečanje** pod vodstvom Pavle Škraba.

V božični noči, 24. decembra, je bila v

Slovenski cerkvi Marije Pomagaj **slovenska polnočnica**. Mašo za vse žive in rajne Slovence v Argentini je daroval delegat prelat dr. Jure Rode ob sodelovanju več slovenskih dušnih pastirjev.

25. decembra je Naš dom v San Justu priredil **božičnico** z živimi jaslicami s sodelovanjem otroškega zbora in MPZ San Justo.

V torek, 26. decembra, je bilo v Slovenski hiši **srečanje vseh, ki se posvečajo delu z mladino**.

V sredo, 27. decembra je bil v moronski stolnici **božični koncert**, na katerem so sodelovali Ani Rode, Cvetka Kopač, Luka in Matija Debevec in drugi.

Rojaki so se po naših krajevnih domovih na **tradicionalnih silvestrovanjih** poslovlili od leta 2000 in v družbi domačih in prijateljev z veseljem vstopili v III. ti-soletje.

Šolska počitniška kolonija v domu dr. Rudolfa Hanželiča je 2. januarja odpotovala v Córdoba. Otroci so se zdravi in veseli vrnili v Buenos Aires 16. januarja. Kolonijo pripravlja Zedinjena Slovenija, vodila pa jo je Metka Slabe.

Slovinci v Miramarju so tudi letos priredili v Slovenskem domu veselo miklavževanje. Imeli pa so tudi mašo zadušnico za pokojnim prelatom Jožetom Škerbcem. Daroval jo je nusijskar Peter Opeka v krajevni cerkvi sv. Andreja, katero so naši rojaki napolnili, ker so se tukaj stalno naseljenim pridružili tudi številni slovenski turisti.

V slovenski skupnosti v Argentini je globoko odjeknil **odhod v večnost prelata Jožeta Škerbca**, bivšega delegata slovenskih dušnih pastirjev v Argentini. V veliki hvaležnosti za njegovo plemenito razdajanje v prid nas vseh, se je skupnost od njega poslovila 4. januarja.

Tisk. ref. Zedinjene Slovenije

Po svetu

HUD POTRES V SREDNJI AMERIKI

V najmočnejšem potresu v srednji Ameriki v zadnjih letih, ki je najhuje prizadel Salvador, je po zadnjih podatkih umrlo 675 ljudi, približno 2562 je ranjenih, medtem ko jih več kot dva tisoč še pogrešajo. Samo na območju Santa Teclae v predmestju prestolnice, je bilo v zemeljskem plazju, ki ga je sprožil potres, zasutih več kot 300 hiš. Okoli 20.000 ljudi je zaradi nesreče ostalo brez strehe nad glavo. Žarišče potresa z močjo 7,9 stopnje po Richterjevi lestvici je bilo ob pacifiški obali Salvadorja, čutili pa so ga tudi v nekaterih drugih državah srednje Amerike in na jugu Mehike. Salvadorska vlada je razglasila izredne razmere in mobilizirala vojaške enote za pomoč pri odstranjevanju ruševin, predsednik Francisco Flores pa je za pomoč pri reševanju ponesrečencev izpod ruševin in njihovi oskrbi zaprosil tudi mednarodno skupnost, mnoge države pa so se na poziv že odzvale.

NOVI PREDSEDNIK ZDA

George Bush mlajši je pred kongresno palačo v Washingtonu z dvignjeno desnico ponovil besedilo svečane prisege za predsednikom vrhovnega sodišča Williamom Rehnquistom in tako uradno nastopil položaj 43. predsednika ZDA. Bush je v nastopnem govoru napovedal utrjevanje načelnosti, izboljšanje šolstva in izgradnjo nacionalne obrambe, ki ji ne bo mogoče kljubovati. Zahvalil se je za čast, da lahko na položaju sledi tolikim velikim možem, ter nekdanjim predsednikom, med drugim svojemu očetu in predhodniku Billu Clintonu, izrekel zahvalo za službo narodu. - V Washingtonu se

je zbralo več desetisoč protestnikov, nasprotnikov izvolitvi Busha, vendar večjih izgredov ni bilo.

SPREMEMBE NA FILIPINIH

Potem ko sta vojska in vlada z odstopom finančnega in obrambnega ministra ter guvernerja centralne banke in poveljnika generalštaba odrekli podporo filipinskemu predsedniku Josephu Estradi, je ta napovedal sklic predčasniških predsedniških volitev, na katerih ne bo kandidiral, vendar zavrnil odstop. Njegov odstop je na ulicah Manile zahtevalo četr milijona ljudi, ker se utegne Estrada izogniti postopku za odstavev v senatu, čeprav obstajajo trdni dokazi za utajno davkov in nezakonito pridobljen denar z igrami na srečo. Pod tem pritiskom je podpisal odstopno izjavo, nova predsednica v Manili pa je postala podpredsednica države Gloria Macapagal Arroyo. Nova predsednica je že zavrnila možnost pomilostitev Estrade, na predsedniškem položaju pa bo do leta 2004, ko bi se Estradi iztekel šestletni mandat.

VEDNO VEČ POJAVOV NORIH KRAV

Nova nemška ministrica za kmetijstvo in zaščito potrošnikov Renate Kuenast (Zeleni) računa, da se bo število bolezni norih krav (BSE) v Nemčiji in EZ še povečalo. Po ocenah naj bi v Nemčiji letos zabeležili od 200 do 500 primerov BSE in dodala, da je to število „morda podcenjeno“. - Danska združenja kmetov so zagrozila, da bodo njihovi člani bojkotirali plačevanje davkov, če jim vlada ne bo namenila nadomestil za škodo, nastalo zaradi bolezni norih krav.

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

Reakcija javnega mnenja na prezgodnje volilne interese vlade se je kar precej poznala v preteklem tednu. Vendar tako Povezava kot peronizem ne zapustita naporov za doseg boljših položajev v zvezi s prihodnjimi volitvami.

YSI NA DELO

Vsaj v teoriji je predsednik De la Rúa odločil, da naj zaenkrat vlada pozabi na volitve in naj se vsi funkcionarji z največjo vnemo posvetijo delu. Zato je tudi odpovedal poseben sestanek radikalne stranke, na katerem so nameravali govoriti o kandidaturah. Strah ni zrasel le pred napadi opozicije temveč tudi, ker so razni veljaki v sami Povezavi pričeli kritizirati prezgodnjo volilno vnemo.

Eden najbolj kritičnih je bil ravno bivši podpredsednik Chacho Alvarez, ki je obenem tudi pozival stranko, naj med kandidature za senatorje ne postavi nikogar, ki je bil doslej član senata in tudi sploh opozarjal volilce da, ko pride ura odločitve, naj ne volijo tistih, ki so kdaj že sedeli v senatu.

Logično, da je s tem vsaj zaenkrat tudi odpadla njegova kandidatura. To pa ni prav po godu ne radikalizmu, ne nekaterim v Solidarni fronti. Radikali se bojijo, da bi Alvarez izven struktur oblasti lahko negativno uplaval tako na volilni rezultat kot sploh na ljudsko zadržanje do vlade. Vedo, da ima bivši podpredsednik med volilci še vedno velik ugled in jim ne gre v račune, da od časa do časa spusti na vladno ladjo kak torpedo.

Eden najbolj zavzetih za Alvarezov povratek v parlament ali na kako vladno mesto je notranji minister Federico Storani. Notranje ministrstvo je v Argentini poznano tudi kot „politično“ ministrstvo. Storani je javno izjavil, da je treba Alvarezu poiskati kako mesto, da se vključi v delovanje vlade. Vemo, da ima Storani precej dostopa do Alvareza, saj se je z njim pogajal, ko o Povezavi še ni bilo govora in je bilo v radikalizmu približevanje Solidarni fronti še hud greh. Storani se ne boji le, da bi Alvarez od časa do časa napadal vlado, temveč sploh, da bi ustanovil kako novo skupino ali stranko, ki bi vladi vzela podporo določenih levičarskih skupin.

Če pa je vlada uradno zaenkrat pokopala volilne poteze, se o njih potihoma še vedno debatira. Zlasti je govora o možnosti, da bi volitve razdvojili ali sploh razkosali. Najprej so načrtovali, da bodo enkrat volitve senatorjev, drugič volitve poslancev, a so to idejo kmalu zavrgli. Vedno bolj jasno pa se kaže možnost, da bi volitve ne bile v vsej državi na isti datum, marveč enkrat tukaj, enkrat tam, po sistemu ki ga je zadnja leta uvedel Menem.

Bralci se gotovo še spominjajo, kako je Menem organiziral volitve najprej v provincah, kjer je bil gotov lastne volilne zmage. S tem je pričaral videz moči in nepremagljivosti. Najprej se mu je obneslo, potem so pa prišla na vrsto nekatera kaj neveselna presenečenja. Vendar se sedanja vlada ozira po istih sredstvih ker ve, da bo v nekaterih okrožjih krepko poražena in se boji da ji tudi splošne številke ne bodo naklonjene. Niti je ne motijo opazke, da uporablja menemistične metode.

OBVEZANA POVEZAVA

Istočasno se vedno bolj opaža razkol med obema partnerjema Povezave. Radikali nastopajo vedno bolj samovoljno, Solidarna fronta pa se čuti del opozicije. Res je, da so njeni člani na raznih ministrstvih in državnih tajništvi, a vajeti dogajanja ima v roki radikalizem.

Vendar eni in drugi soglašajo v eni

ključni zadevi: da je treba urediti račune provincijskih uprav. To pa je tudi ena glavnih zahtev Mednarodnega denarnega sklada (FMI). Zadnje čase so prišli v javnost računi, ki kažejo na ogromno razsipnost nekaterih provincijskih vlad. Sem spadajo tudi plače poslancev v nekaterih provincah, ki dosegajo bajne vsote. V Formosi provincijski poslanec zasluži trikrat več kot katerikoli narodni poslanec. Tudi sicer stroški provincijskih parlamentov presega jo vse meje stvarnosti.

Verjetno je tudi v tem vzrok, da v krogih FMI nimajo preveč zaupanja v argentinske politike. O tem govori tajni spis, ki pa je te dni podtalno krožil po raznih uradništvih in končno zagledal luč javnosti. Njegovi zaključki seveda niso bili po godu argentinski politični srenji, a marsikdo je moral priznati, da v tistem dokumentu ni nikakršnega pretiravanja.

Eni in drugi v vladi tudi soglašajo v potrebi večjih državnih investicij. V to smer vodi novi plan infrastruktur, ki ga pripravlja vlada računajoč na svež denar ki prihaja iz inozemstva. V ta plan naj bi vložili kar 4.267 milijonov dolarjev in navdušeni De la Rúa je z njim obljubil 510 ticoč novih delovnih mest. Tudi gospodarski minister je dejal, da bo ob koncu sedanjega vlade procent brezposelnih padel na enomestno številko, torej pod 10 odstotkov. Na splošno seveda opazovalci menijo, da so ti računi nekoliko preveč optimistični.

SOGLASJE GUVERNERJEV

V peronizmu pa so storili važen korak k boljši volilni poziciji. Guvernerja Ruckauf in De la Sota sta se sestala v sredozemski provinci na poseben sestanek. Razgovor je bil ndvse odkrit in zrel. Soglasno sta sklenila, da bosta na prihodnji volilni kampanji nastopala združeno. K sklepu sta povabila tudi še druge guvernerje ter predvsem veljaka iz province Santa Fe Reutemanna. Ta je tudi že podal slično izjavo, a poudaril, da se mora stranka porazgovoriti tudi o ideoloških temah, ki so prešle popolnoma v pozabo za časa vodstva Menema.

Kar se tiče predsedniških kandidatov (vsi trije: Ruckauf, De la Sota in Reutemann se potegujejo) pa sta guvernerja sklenila, da se določijo soglasno tistega, ki bi bil v javnem mnenju najbolj priljubljen, če pa ni odločitve naj pa skličejo notranje volitve.

Ta dogovor išče dvojni učinek. Po eni strani skuša preprečiti spore v stranki in prezgodnje tekmovanje med raznimi kandidati, po drugi pa skuša ustvariti močno jedro odločanja, ki bi preprečilo povratek Menema h krmilu stranke in seveda na položaj predsedniške kandidature.

V vsej tej tekmi pa zaenkrat prednjači Ruckauf. Osebo navezuje dogovore in stike z raznimi guvernerji. Pretekli teden je prišlo do soglasja med njim in guvernerjem Mirando iz Tucumana, potem ko je Buenos Aires kupil 14 ton sladkorja severni provinci. Tudi notranje Ruckauf ostro nastopa. Te dni je brez odlašanja vrgel iz vlade enega najvažnejših funkcionarjev. Alieto Guadagni je bil odgovoren za izvedbo provincijskega Plana za infrastrukturo. V rokah je imel upravo 1.000 milijonov dolarjev in od izvedbe tega plana je Ruckauf pričakoval velike socialne in politične rezultate. Guverner je naročil vsem funkcionarjem, da se morajo tudi v počitniškem času posvetiti svojemu delu in biti stalno na razpolago guvernerju. Guadagni pa jo je pobrisal v Španijo, ne da bi o tem sploh obvestil guvernerja. Ta ga je z isto hitrostjo vrgel iz vlade. Da, da, Ruckauf se ne igra s prihodnostjo province, niti s prihodnostjo svoje predsedniške kandidature.

Slovinci v Argentini

SAN JUSTO

Zaključek osnovne šole Franceta Balantiča

Zaključek šole smo letos delili na dva dela, saj je bilo polno bogate vsebine, da bi vključili vse v eno samo prireditev.

Tako smo se najprej v soboto 2. decembra dopoldan zahvalili za šolsko leto 2000 in se Bogu priporočili za prihajajoče počitnice. Sv. mašo je daroval šolski katehet g. Tone Bidovec, šolski otroški pevski zbor je pa poskrbel za lepo oblikovano sveto daritev pod vodstvom Marije Krajnik Štrubelj ter Anice Mehle.

Po končani maši smo dobili napotke za počitnice: starši in otroci smo bili najprej seznanjeni z počitniško nalogo, potem smo tudi prejeli nasvete voditeljice šole Angelce Klanšek, kako naj bi dopust ne postal ovira za slovenščino, pač pa naraven izhod za sproščen pogovor v maternem jeziku. Če med letom včasih primankuje časa ali pravo vzdušje za pogovor zaradi brezmejnih obveznosti, bomo med počitnicami, ko bo na razpolago več časa za družinsko življenje, nadoknadili nastale pomankljivosti.

Kot vsako leto, so se tudi letos učenci 8. razreda poslovili od šole in učiteljskega zbora. V čem pa obstaja ta posebna poslovitev? To so odhajajoči učenci, ki so že končali dobo osnovne šole, ki se želijo na poseben način zahvaliti za vse prejete dobrine, po besedah osmošolcev: znanje, vzgoja, prijatelje, zdravo in veselo vzdušje naše šole, in seveda tudi staršem, ki so jim vsa leta stali ob strani. Osmošolci si zamislijo kako bi želeli izraziti svojo zahvalo ter poskrbijo za „strokovno“, pomoč. Letos so pripravili izjemno zanimiv prizor, kjer so opisali vsako učiteljico z vsemi značilnostmi, posebnostmi in seveda so tudi opisali kaj jim je vsaka od učiteljic doprinesla v znanju in dozorevanju. Prizor je pripravila Pavlinka Zupanc. Osmošolci, ki so letos uspešno končali osnovno šolo so: Tomaž Godec, Marjan Marušič, Erika Novljan, Gizela Oberžan, Monika Oblak, Vanči Štrubelj ter Nadja in Sebastjan Žgajnar (glej sliko).

Takoj po tem prizoru je sledila delitev nagrad za prisotnost v šoli in pri pevskih nastopih: kdor ni imel nobenega izostanka je bil poklican na oder in mu je vsaka učiteljica izročila priznanje za prizadevnost in odgovornost. Za konec je bilo vsakemu otroku izročeno zrcalo leta: spričevalo. Pri nekaterih so bili obrazi sila nasmejani in zadovoljni, pri drugih je bilo videti malo razočaranja. Trden sklep vseh učencev pa je bil: za naslednje leto bomo vsi za stopnjo boljši!

Vsak trud ima tudi svoje plačilo! Zarj smo bili nagrajeni vsi: odbor staršev Balantičeve šole je pogostil otroke, starše in učiteljski zbor.

Drugi del zaključne prireditve šolskega

leta se je vršil naslednjo soboto 9. decembra z uprizoritvijo Bevkove igre Bedak Pavlek v izvedbi učencev Balantičeve šole. Igra je bila zahtevna, saj je terjala veliko truda in skrbi za celoten nastop kakor tudi za vse podrobnosti, ki so igro spremenili v pravi dogodek.

Spretna roka režiserke Nevenke Godec Zupančeve je dosegla brezhiben nastop vseh igralcev. Pogumno in odločno je vsak izmed igralcev prepričal občinstvo o svojih vlogi.

Zgodbo poznamo. Fantu, kateremu so obesili vzdevek Bedak, je dokazal, da ni tako neumen kot so drugi mislili. Ko je kralj umrl, je kraljica razpisala razglas, naj se vsi dečki Devete dežele javijo na kraljičino spraševanje in tisti, ki bo pravilno odgovarjal, bo postal kralj. Tako se Bedak Pavlek (Milan Godec) napoti v grad skupaj z bratom Šmonca (Vanči Štrubelj) in Jurko (Sebastjan Žgajnar) na preizkušnjo. Doma ostane žalostna mati (Monika Oblak), ki pričakuje, da bi se vsaj eden od sinov dobro odrezal. Seveda, Šmonca in Jurko ne stavita niti trohice upanja, da bo Pavlek postal kralj in se grdo obnašata do brata Pavleka. Pavleku pa priskočijo na pomoč razna čudežna bitja — vile, škratje, da mu pomagajo do cilja. Njih poglavar v skrivnostnem gozdu je bil Ded Dobrin (Erik Oblak), ki je končno Pavleka pripeljal zdravega in čilega do gradu. Tam se že kuha in peče, da bi pogostili novega kralja. Stroga, a pravična kraljica (Nadja Sterle) s pomočjo Pisarja (Veronika Marinčič), Pipca (Tomaž Drenik), Hlapca (Tonči Oblak) Kakaduja (Erika Novljan) in stražniki reda v gradu (Marjan Marušič, Milan Fantini in Tomaž Godec) po resni presoji izvoli Pavleka za kralja. Na koncu se pa vsi veselijo

SAN MARTIN

Zbogom šolsko leto 2000

Z Bogom smo pričeli sklepno prireditev Rožmanove šole v San Martinu, v soboto 2. decembra. Katehet g. Franci Šenk je v kapeli Srca Jezusovega daroval mašo, pri kateri smo se Bogu zahvalili za vse prejete milosti v jubilejnem svetem letu.

Nadaljevali smo v veliki dvorani slovenskega Doma. Regina Leber je pozdravila navzoče in napovedovala posamezne točke. Učitelji in učenci so pokazali, kako so skozi leto gojili in razvijali prejete talente: slovensko besedo in pesem, vezi prijateljstva, srčno kulturo in dobroto.

Vsak razred je prispeval svoje. Najmlajši so naštudirali nekaj pesnic: Poj z menoj, Medvedek, Moj očka, Prišel je ciganeček in posvetili še pesmico sv. Miklavžu. Učenjaki prvega razreda so v „Pesmi o črkah“ dokazali, da še prav posebno poznajo vse samoglasnike. Neugnani šolarji 3. in 4. razreda so se pa ob poskočni muziki podali na vesele počitnice. Malce so bili skušntrani, ko jih je drugi razred presenetil s pesmijo „Veter razgrajča“. 5. in 6. razred je dramatiziral Župančičevo „Zlato ptičko“. Med letom so jo otroci tudi srečali in ji zaupali svoje skrite želje. Doraščajoči učenci 7. razreda so ob Gregorčičevih verzih pesnitve „Sam“ razmišljali, da je človek zadovoljen le, če srečo deli z drugimi. Otroci višjih razredov so navdušeno zapeli: O moj preljubi, dragi dom in Čuk se je oženil.

Osnovno šolo so dokončali: Matjaž Peršuh, Maksi Hafner, Nataša Rupnik, Erika Šenk, Marta Belec, Niko Škulj, Saška Podražaj in Andrej Ullua Zorko (na fotografiji od leve proti desni). Osmošolci so se ob slovesu spomnili največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna z recitacijo „Vrba“.

modre odločitve presvetle kraljice.

Za čudovito sceno je poskrbel Tone Oblak s pomočjo staršev otrok Balantičeve šole; sinhronizirani plesi vil in dvorjanov so bili v režiji Irene Oblak in Lučke Oblak; prizor glumačev je pripravila Mirjam Mehle Javorškova; petje je potekalo pod taktirko Marte Selan in za obleke so poskrbele Danica Malovrh in Marija Ivana Tekavec s pomočjo mamic nastopajočih otrok. Posebno moramo omeniti zvok, ki je pripomogel, da je celotno občinstvo lahko cenilo trud nastopajočih in režiserke, saj je bil res na višku in profesionalno izveden.

Iskrene čestitke in zahvala vsem — voditeljici šole, režiserki, učiteljem, otrokom, staršem, odgovornim za petje, ples, maskiranje in kostume — za izredno izvedbo. Upamo in želimo, da bi bilo še mnogo

Spominu smo se pridružili vsi in zapeli „Zdravljico“.

Voditeljica šole Saša Golob je namenila nekaj besed staršem in jih opomnila na njihove dolžnosti do šole. Poslovila se je od osmošolcev in jim zaželela sreče in vztrajnosti pri nadaljnjem učenju slovenskega jezika. Osmošolci so prejeli spričevala in spominske knjige.

Niko Škulj se je v imenu vseh osmošolcev zahvalil Bogu, staršem in učiteljem za vzgojo, znanje in prijatelje, ki so jih pridobili v slovenski šoli.

Petnajst učencev je bilo nagrajenih zaradi stoo odstotne udeležbe.

V imenu Odbora staršev se je predsednica Magdalena Belec zahvalila učiteljem in staršem za sodelovanje in pomoč. Posebno zahvalo je izrekla Marti in Jožetu Rupnik, ki sta dolgo let sodelovala v odboru.

Na oder so pristopili učitelji in učiteljice: voditeljica Saša Golob, katehet g. Franci Šenk, Monika Filipič, Zofija Kastelic, Marta Jerman, Regina Leber, Irena Peršuh, Nina Pristovnik Díaz, Vera Podražaj, Lučka Kastelic (petje), Olga Kociman (katehistinja), Viktor Leber (zemljepis) in Tone Podražaj (zgodovina) in v zahvalo prejeli šopeke rož.

Sanmartinska mladina je med kratkim odmorom hitro pripravila vse potrebno za sprejem sv. Miklavža. Družine so se okrepčale ob pogrnjenih mizah, otroci pa so nestrpnost čakali, da se ugasnejo luči. In res, na oder so prirajali angelci, za njimi so parkeljni zaplesali pekdenski ples. Nato je v dvorano svečano vstopil sv. Miklavž, lepo nagovoril otroke in jih bogato obdaroval.

„Zbogom šolsko leto“ je v nas prekipevalo od veselja in željah po zasluženih počitnicah. Zbogom in navsvidenje marca 2001, v novem tisočletju!

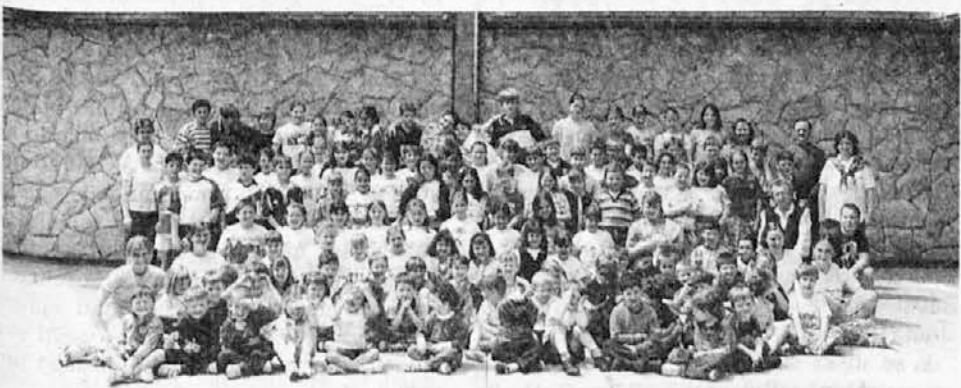
VB

takih predstav.

Kot vsako leto, nas je tudi letos obiskal sv. Miklavž v spremstvu angelov, ki so čuvali pridne otroke pred hudobnim vragom. Sv. Miklavž je obdaril vse otroke, ki so bili med letom pridni, odgovorni, olikani in ubogljivi. Tistim, ki jim pa to med letom ni uspelo, jim je priporočal, naj bodo boljše pripravljene za naslednji Miklavžev obisk.

Delo v šoli Franceta Balantiča se nadaljuje. Zlasti leto 2001, ki bo v zgodovini šole z zlatimi črkami zaznamovano, saj bo naša draga šola obhajala 50 mladih, bogatih, čudovitih let. Na tak visok jubilej se že pripravljamo. Dela bo veliko, pomoči nam tudi ne bo manjkalo, saj vemo za pripravljenost velikodušnih ljudi, ki jim je Balantičeva šola pri srcu.

Balantičeva šola

V mrak je zazijano...

Nad s. 1. str.

z grozodejstvi, ki so jih počeli ustaši in fašisti, je bilo vsaj tri, raje štiri desetletja poveznjeno z nepredušnim pokrovom moka. Kršitve so bile, kot priča tudi zgodba o „Tršarjevem vojaku“, kaznive s smrtjo že med samim dogajanjem.

Kar je objavljeno pod *Dotikom smrti*, je torej daleč od običajnih, prevladujočih pričevanj o strašnih dogodkih, ki se ponavadi držijo preprostega pripovedništva klasične realistične proze. Tršar pripoveduje dve zgodbi v prvi, tretjo pa v tretji osebi; pravi, da je to „nasledek počutja zdaj večje zdaj manjše pripovedne odrešenosti“. Ves čas je izrazil oseben, izpoveden, vrtajoč in iščoč. Njegov spomin se v velikem loku izogne večini stvarnih podatkov, ki so sad drugačnih (iz drugih virov in časov pridobljenih) spoznanj, odriva uveljavljene besedne obrazce in se raje potaplja v iskanje izrazil za življenje v bližini smrti: za bolečino, za neusahljivo željo po iskanju izhoda, za trepet vsake mišice in možganske celice. Tu je izrekanje, kaj boli, ko boli:

„Bolečina kdaj divje peče, neusmiljeno kljuje v možganih, kot nož prebada skozi ušesa, kot svinčena prenašalica obleži nekje nad želodcem, ali tišči, stiska sinuse med očmi, da bi — si misliš — pomagalo edino kričanje. Bolečina zna brez prizanašanja izžemati, vrtati, bosti, do brezračnosti izvotli pljuča. Sadistično lahko brazda po žilah, kot ogenj sežiga, upeljuje vse za sabo. Huje od putike, do vpitja razboli palec, najrajši bi si ga odsekal. Bolečina zadrigne, ne, že dosti perverznejše, po milimetrih zna zadrževati sapnik, da se ure dušiš, hlipaš, daviš, loviš sapo. Bolečina lahko nasrši lase, da ti telo kot elektrika prepikavajo od glave do nog, če se jih dotakne roka — kje pa, niti s prstom ni treba, dovolj je že z mislijo...“

Seveda knjiga ne govori samo o trpljenju. In seveda je v njej tudi dovolj podatkov, kje, kdaj in zakaj se je zgodilo, kdo ga je prizadejal. Niti zdaleč ni mogoče reči, da Tršarjevo delo ne bi moglo ustreči tistim bralcem, ki jih zanima predvsem zgodba o velikem eksodusu na Koroško, o množičnem izgonu nazaj in o strašljivem pobijanju, ki se je potem dogajalo vse poletje 1945. Vendar je bistveno več kot to, kar išče enosmerna, dokumentarne resnice in polemične municije iščoča pamet.

Vrlina, ki največ prispeva k blokiranju takšnega odzivanja, je verjetno v neposredni zvezi s tisto, ki je Marijana Tršarja rešila pred smrtjo. Tudi med vojno je bil predvsem risar in premišljevalec umetnosti. Da v knjigi o sebi govori kot o risarju, v tretji osebi, ni le literarni in psihološki trik, ki naj med izkustvo trpljenja in opisovanju tega izkustva vrine nekaj razdalje, saj se le tako lahko reši pred-pogrezom v brezup. S tem tudi dodatno potrjuje, da je bil ves čas predvsem opazovalec in torej nekriv tistega, kakorkoli se to že interpretira, kar je poleti 1945 obveljalo za brezumnega trpinčenja in pobijanja vredno.

Nekaj ljudi, ki so tedaj gospodarili nad življenjem in smrtjo, je v tem začutilo iskrenost. In dobro polstoletje pozneje, ko namesto risbe uporablja predvsem besede, potegne bralce v ris neposrednega, doživitega opisovanja, ki deluje z močjo udarcev pod pas:

„Vnovič tisto znano zlovešče cviljenje zavor, izpuh sproščene pare, sunek teles naprej — obstali so. In vnovič drleskanje vagonov, kričanje, ki je preraščalo v rjojenje, pomešano s stoki in krikom. Prišli so na vrsto, v vagon je zazijano planila svetloba, med kletvami in tepežem so jeli skakati na peron. Zapodili so jih pred poslopje, kjer se je nabrala množica vojakov...“ To bi bila lahko Nemčija kadarkoli med 1939 in pomladjo 1945, vendar je Celje

junija 1945.

Temu direktnemu, zgolj na zorni kot posameznika omejenemu pristopu, se risar redkokdaj odreče. Sem in tja odpre kader zato, ker v njem kot pripovedniku vendarle živi zavest, da je kot Ismael, ki se je rešil, da to pove. Predvsem prijatelj izginulih pesnikov, o katerih le peščica ljudi lahko sploh kaj reče. Zato v besedilu sem in tja začutimo spraševalca, denimo nejevernega Franceta Pibernika: Kako, ure in ure si hodil s Hribovškom, pa ne veš, kaj sta govorila?!

In seveda začutimo spraševalce, ki bi radi vedeli čim več o usodi vse te velikanske množice — kako, zakaj, kje, kdaj, kdo, kako je mogoče?! Tršar odgovarja: „Že naprej mi ostaja nedoumljiva sfinga tisti v človeku žedeči zli pól, ki je z nepojmljivimi krutostmi, s sadističnim izživljanjem nad nemočnimi jetniki presegel vse presežnike hudobije.“

Sredi opisov izživljanja, ki se mu tako zavzeto posveča Tršarjeva izpoved, so tudi poskusi odgovorov na stvarna vprašanja o usodi domobranske vojske. Osredotočajo se zlasti na razočaranje, ki se v zvezi s tretjim taboriščem družji z osuplostjo, že kar šokom. Nekaj osuplosti sproža tudi v bralcih, ki — tako domnevam — ne morejo prav verjeti opisani naivnosti in neobveščenosti. Gre kratko malo za to, da Marijan Tršar (ne prvi, ne edini) opisuje neskončno množico ljudi, ki so konec vojne bežali na sever in na zahod, kot zaupajočo v Angleže: „Samo da pridemo do Angležev, pa bo vse prav...“ Veljalo je, da bodo Angleži vse sprejeli pod svoje okrilje, da bodo do njih *fair* (angleška beseda, ki brez prevoda zveni bolje). Če bralec do tod še ni začuden, pa se mu oči razprejo, ko bere, da se ima vojska, ki se umika z Nemci, v resnici za zaveznike zaveznikov, se pravi Angležev — in ne Nemcev.

O tem, kako čudne predstave so vladale o zavezništvi (kdo, s kom, kdaj, čemu je zavezan in kaj to pomeni), je v knjigi več pričevanj, podanih hote in nehote, oziroma vede in nevede. Pogosto ne zbuja samo začudenja, temveč tudi željo po ugovoru. Za ilustracijo naj navedem samo dva kratka sklopa takoj s prve strani. Knjiga se začne maja 1945, ko mlad domobranec potoži: „Proti taki vojski se ne moreš boriti, to ni bila tista partizanska drhal, ki se je razbežala, ko je prvič počilo, ne, to je prava vojska, taka s topništvo in tanki.“ In še: „Ne vem, od kod se jih je toliko vzelo (...) Jugoviči najbrž.“

Takoj zatem dobi besedo zdravnica, ki „se je pridružila Rupnikovemu bataljonu in prišla domov. Ni pomoči, je razlagala, Nemci mislijo le na svoje riti, radi bi se izvlekli iz godlje in se čimprej prebili do Angležev na Koroško, naši pa naj bi jih pri tem ščitili in plačevali njihovo ceho.“ Prvi očitno še na koncu vojne ne ve, da so slovenski partizani zavezniki jugoslovanskih (in ti sovjetske armade, in vsi skupaj angleške in ameriške itd.), kar vse pomeni skupni boj. In drugi ni jasno, da zavezništvo pomeni prav to, kar ji zbuja zgražanje: da se medsebojno ščitiš in družno plačuješ ceho. (Ali je mogoče kdo pričakoval, da bodo v odločilnih dneh Nemci mislili predvsem na domobranske riti? Se je komu zdelo to priporočljivo?)

Na poznejših straneh se večkrat zastavi vprašanje (manj je odgovorov), ali je vodstvo domobrancev lagalo svojim privrženecem o teh vprašanjih. Morda. Verjetno. (O tem več pove knjiga drugega Marijana, ki je izšla pred kratkim, namreč Marjana Eiletza *Moje domobranstvo in pregnanstvo*.) Vendar čudenja ne zbuja le to, da so, temveč tudi, kako množično so jim verjeli. Ta strašljiva razprostranjenost samoslepitve dobi v Tršarjevi knjigi več anekdotičnih prikazov. Med njimi zbuja posebno pozornost srečanje med avtorjem in nemškimi vojaki, ki straži taborišče pod Ljubeljem:

Pevska revija v Mendози

V soboto, 16. decembra nas je obiskal kvartet Lipa iz Bariloč. Izvajal je program slovenskih narodnih pesmi. Pridružila sta se mu tudi krajevni mešani zbor ter fantovski oktet. Srečanje je bilo nad vse lepo.

Domači zbor je nastopil s tremi pesmi, tokrat pod novo taktirko. Oktet je zapel nekaj znanih pesmi. Z veseljem ugotavljamo, da je od nastopa do nastopa bolj siguren, torej da raste v izraznosti.

Kvartet Lipa (Martin Bajda, Janez Rode, Andrej Duh in Janez Mežnar) je zapel v prvem delu pet pesmi, po odmoru pa še pet (Lipa, Mlatiči, Žabe...). Vse priznanje zasluži bariloški ansambel. Glasovi so lepo ubrani, zlit, uravnoteženi, afnacija brezhubna, ekspresivnost zelo poudarjena. Publika je bila navdušena in je tudi tako izražala svoje priznanje. Morali so dodati še bis.

Tudi domači zbor je prijetno presenetil. V prenovljeni (in pomlajeni) zasedbi in vodstvu je zaznati boljše ravnovesje glasov.

STROKOVNI SEMINAR

Naše učiteljice v Sloveniji

Že več let Republika Slovenija pripravlja seminar za učiteljice in učitelje slovenskega jezika in kulture, ki poučujejo na slovenskih šolah v tujini. Letos je to pokroviteljstvo prevzelo Ministrstvo za znanost, šolstvo in šport ter Ministrstvo za zunanje zadeve - Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu. Iz Argentine nas je prispelo v Slovenijo kar lepo število: 14 iz Buenos Airesa, 3 iz Bariloč, 1 iz Mendose in 1 iz Rosaria. Potovanje z letalom, preko Zürich na Brnik je bilo mirno. Imele smo zelo lepo vreme. Ko smo se peljale iz Zürich na Brnik, smo ogledovale Julijske Alpe. Videli so se krasni ostri beli vrhovi, blizu Brnika pa lepo urejene zelene njive, grički z lepimi cerkvami, pa krasne Kamniške planine pokrite s snegom. Iz hude vročine v Buenos Airesu smo prišle v zimo, ki je pa letos zelo mila. Nikjer snega na cestah ne na

... in začela sta pogovor, hudo jecljav v risarjevi začetniški nemščini. Prepričano, brez senčice dvoma je ta hitlerjugend soldat začel lajnati Goebbelsovo pravljico, kako za Nemce vojna vseeno ni zgubljena — kje pa, le domov gredo, da se po tle skupaj z zahodnjaki zaženejo v Stalinove boljševidične trume — bedni propagandni balzam za mladega poraženca, ki se natlačen z lažmi in polresnicami ni maral sprijazniti s kruto dokončnostjo Hitlerjeve kataklizme.“

Bralec s stisnjanim srcem čaka in že čez nekaj strani dočaka zrcalno sliko te goljufive vere, ubesedene v znatno manj obtožujočem tonu.

Dotik smrti je torej izpoved o čudnih, norih, grotesknih obratih, ki so se dogajali v štiridesetih letih dvajsetega stoletja. En sam korak, mogoče dva, v napačno smer v napačnem času — in nenadoma se je pot neustavljivo odcepila v popolno nasprotje, se potem spet približala izhodišču, a na čisto drugi ravni. Kot bi šlo za deteljice modernih avtocest, ko je druga smer na doseg roke, a vendar nedosegljiva. Na izhodu te, ki je pod nogami, pa živinski vagoni in taborišča z bodečo žico in množica ljudi, samozvancev zgodovine, pripravljanih na ubijanje. Od tod potem vodijo samo čudeži, se zaveda risar, eden iz skupine devetih izpuščenih, ki se 30. avgusta 1945 vozi iz Celja proti Ljubljani. Tudi od teh čudežov živih veje toliko zadaha smrti, da se stiška srce.

Alenka Puhar v Književnih listih

Dejstvo, da so nas obiskali predstavniki bratske skupnosti in to kot poslanci slovenske pesmi, nas je neverjetno zblížalo. To je posebno prišlo do izraza pri okusnem asadu - in po njem. Topla poletna noč je dala tudi svoje: oglasili so se fantje na vasi, fantje vseh starosti - in peli nepretrgano skoro do zore. Vmes so zaigrali tudi „Los Chañares“ na harmonike.

Pesem je dala duška različnim čustvom, od domoljubnih do ljubezenskih, od otožnih do šegavo veselih. Bariloški gostje so izzvali pravi izbruh nežnih občutij, pa tisto fantovsko nagnjenje po vasovanju in podoknicah.

Najlepše spoznanje te kresne noči: da mendoška mladina s tako ljubeznijo (in poznanjem) goji slovensko ljudsko pesem in jo tako globoko občuti.

Hvala, bariloška Lipa, za bratsko srečanje ob pesmi.

Vir

polju, samo na planinah se vidijo beli vrhovi. Na letališču nas je pozdravil Zvone Žigon v imenu Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. Čakali so nas pa tudi prijatelji in sorodniki, ki so nas nato odpeljali na svoje domove.

Seminar smo pričele naslednji dan. Nastanili smo se v hotelu v Ljubljani. Pridružili so se nam še 2 učiteljice iz Avstralije in 1 učitelj iz Urugvaja. Strokovno-pedagoški program vodita Dragica Motik iz Zavoda Republike Slovenije za šolstvo in Tatjana Vučajnik iz Centra za slovenščino kot drugi-tuji jezik pri Filozofski fakulteti v Ljubljani; splošno izobraževalni program pa Vesna Gornik in Zvone Žigon iz Urada za slovence v zamejstvu in po svetu. Imeli smo že več pedagoških srečanj, učenja slovenščine, igranja, petja. Ogledali smo si različne knjižnice, odšli v gledališče, nakupovali knjige. Potovali smo na Gorenjsko sedaj pa odidemo še na morje in v Trst. Med sabo se dobro razumemo in vse z veseljem sodelujemo pri pouku. Šele zadnje dni smo lahko občudovali kako sneži, kar so nekatere izmed nas videle prvič. To je bilo veselje!

Lepo pozdravljamo vse naše rojake v Argentini.

Magdalena Tovornik v Trstu

Nova državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu Magdalena Tovornik se je sestala s skupnim predstavništvom slovenske manjšine v Italiji. Govorili so predvsem o sprejemanju zaščitnega zakona za Slovence v Italiji in zagotavljanju finančnih prispevkov za manjšino tako z italijanske kot s slovenske strani. Predstavniki manjšine so opozorili, da bi bilo pomankanje finančnih sredstev hujski udarec kot nesprejetje zaščitnega zakona. Bili so tudi kritični do deželne vlade Furlanije - Julijske krajine, ki poleg tega, da zamuja pri financiranju manjšine, pripravljata tudi ustanovitev deželnega inštituta za Slovence. V manjšini menijo, da deželo moti njihova organiziranost in da hoče zato vsiliti svoj model. Zato so omenili tudi možnost protitestnih akcij.

Novice iz Slovenije

Pisali smo pred 50 leti...

VRHUNSKI KOREOGRAF

Slovenskega koreografa Matjaža Pograjca je spletna stran New York search.com uvrstila med najobetavnije koreografe, ki so se leta 2000 predstavili v New Yorku. Do te ocene so se upravljavci omenjene spletne strani na naslovu <http://newyork.citysearch.com/feature/24875> dokopali po letošnjem sicer že tretjem gostovanju plesne skupine Betontanc in Pograjca v newyorškem gledališču La Mama, tokrat s predstavo Skrivni seznam sončnih dni.

DAN VOJAŠKIH LETALCEV

Dan slovenskega vojaškega letalstva, 12. januar, so v 15. brigadi vojaškega letalstva zaznamovali s ogledom tehničnega zborna in s slavnostnim postrojem pripadnikov vojaškega letalstva. Praznik vojaškega letalstva je povezan z ustanovitvijo ljubljanske in mariborske letalske stotnije 14. in 15. decembra 1918. Stotniji sta bili pod okriljem Maistrovih enot, v njih pa so leteli slovenski piloti. Ljubljanska letalska stotinja je prvi bojni polet opravila 12. januarja 1919, ko sta dva slovenska pilota poletela na izvidniški polet na Koroško in mitraljirala avstrijske enote.

PRODANI ZA ŠTIRI GLASOVE

Študentska organizacija Univerze v Ljubljani in Zveza študentskih klubov Slovenije sta v odprtem pismu predsedniku vlade Janezu Drnovšku protestirali zoper imenovanje Dominika S. "ernjaka na mesto direktorja Urada RS za mladino. Omenjeni študentski organizaciji sta poudarili, da je to delovno mesto strokovne in ne politične narave ter da je vlada s tem dejanjem ponovno dokazala, da si želi popoln nadzor, saj je mlade in njihovo problematiko prodala za štiri glasove premoči v državnem zboru.

DEBATNI TURNIR

Trije člani debatnega kluba Logos z gimnazije in ekonomske srednje šole Trbovlje, ki so se kot predstavniki Slovenije udeležili mednarodnega debatnega turnirja na Ohridu, so zasedli drugo mesto. V šestih krogih, ki so potekali eno uro v angleškem jeziku, so debatirali o tem, ali bi države

članice Pakta stabilnosti morale medsebojno ukiniti vizume. Slovenska ekipa v sestavi Špela Ajdišek, "rt Podlogar in Žiga Sotler je zasedla drugo mesto za domačo, makedonsko ekipo.

KOLIKO VELJA OTROK?

Od 1. januarja letos velja nova višina otroškega dodatka, ki bo prvič izplačana pri izplačilu otroškega dodatka za januar 2001. Po novem bo v primeru, ko dohodek na družinskega člana znaša do 15 odstotkov povprečne plače, otroški dodatek za prvega otroka znašal 17.639 tolarjev na mesec, za drugega 19.403, za tretjega pa 21.167 tolarjev. V razredu tistih, katerih dohodek na družinskega člana dosega nad 75 do 99 odstotkov povprečne plače, pa bo dodatek za prvega otroka 3058, za drugega 4234 in za tretjega 5410 tolarjev.

BOJ PROTI NORIM KRAVAM

Slovenija bo zaradi prvih primerov pojava bolezni norih krav v Avstriji in Italiji prepovedala uvoz živali in izdelkov tudi iz teh dveh sosednjih držav. V kratkem se bosta tako desetim članicam EZ, iz katerih Slovenija že prepoveduje uvoz govedi in izdelkov iz govejega mesa, pridružili še severna in zahodna sosedja.

SPET PREHODNO DO PREDELA

Nad vasjo Strmec so izvedli tehnični prevzem novega montažnega mostu, s čimer je znova vzpostavljena cestna povezava z mednarodnim mejnim prehodom Predel. S tem cesta čez Predel še ne bo odprta za ves promet, temveč le za interventne prevoze. Dostop do plazu, ki je prizadel Log pod Mangartom, bo odslej mogoč tudi s slovenske strani in ne le z italijanskega ozemlja kot doslej.

NAJBOLJŠE SLADKO VINCE

Radenska je v letu 2000 prodala 163,5 milijona litrov mineralnih vod in brezalkoholnih pijač, kar je 12,1 odstotka več kot v letu poprej in za 2,3 odstotka več, kot je predvidel poslovni načrt. Povečal se je tudi izvoz, najbolj na trge nekdanje Jugoslavije, tako da Radenska z izvozom ustvari že 35,9 odstotka prihodka.

Slovenija in šport

ZMAGA NA SILVESTROVO

Slovenska atletinja Helena Javornik je zmagala na 24. tradicionalnem silvestrskem teku na Dunaju. 5,4 kilometra dolgo progo je pretekla v 17:41 minute in za 13 sekund prehitela Avstrijko Susanne Pumper.

DESKANJE NA SNEGU

Slovenski deskar na snegu Dejan Košir je na tretjem paralelnem veleslalomu za svetovni pokal v italijanskem Olangu na Kronplatu osvojil sedmo mesto. V izredno močni konkurenci 112 deskarjev je slavil Američan Christopher Klug. Košir je v kvalifikacijah dosegel odlični tretji čas, s katerim se je gladko uvrstil v osmino finala. V prvem dvoboju se je najprej pomeril z Italijanom Rolandom Fischnallerjem in ga v obeh vožnjah premagal, nato pa v četrtfinalu izgubil proti kasnejšemu zmagovalcu, Američanu Klugu.

KOŠARKA

Košarkarji Uniona Olimpije so v 10. krogu evrolige (skupina C) v gostih izgubili z Real Madridom s 70:82. Na tekmi je šlo za drugo mesto v skupini, ki prinaša prednost domačega igrišča v odločilnih tekmah razigravanja, ob tem, da so imeli

Ljubljančani že pred prvim skokom prednost devetih točk, za kolikor so Real premagali v Tivoliju. Razlika ni zagotavljala nobene mirnosti in zgodilo se je tisto, česar so se najbolj bali. Union Olimpija je izgubila in navkljub porazu Olympiakosa v Jeruzalemu osvojila tretje mesto v skupini, ki ji v osmini finala (na dve zmagi, prva tekma 1. februarja v Solunu) prinaša za nasprotnika solunski PAOK.

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE

Obvestilo o konzularnem dnevu v Bariločah

Veleposlaništvo Republike Slovenije v Buenos Airesu obvešča, da bo v petek, 23. februarja 2001, organiziralo konzularni dan za slovenske rojake iz Patagonije, in sicer od 19. ure zvečer dalje, v prostorih Planinskega stana v Bariločah, na naslovu 9 de julio 700.

Začasni odpravnik poslov, pooblaščen minister Tomaž Kunstelj, bo po potrebi in v dogovoru s strankami na razpolago tudi v soboto, 24. februarja.

Strankam svetujemo, da se pred tem datumom obrnejo na veleposlaništvo v Buenos Airesu, kjer bodo dobile natančna navodila o dokumentih, ki so potrebni za ureditev zelenih postopkov.

LASTNA STREHA

V teku treh ali manj let v Argentini so si mnogi izmed nas gospodarsko okrepili, koliko lastnih stavbišč in hišic so si naši ljudje že zgradili! Poglejmo Lanus, nad 20 slovenskih domov že stoji tam, iz dneva v dan se večja njih število.

Zato se je v letu 1950 večkrat pojavila misel po zgraditvi skupnega slovenskega središča. Društvo Slovencev kot osrednje društvo je smatralo za eno svojih prvih nalog, da to idejo uresniči. Tudi novemu odboru so člani naročili, naj bo ena njegovih prvih nalog zgraditev lastne strehe. Tega se je novi odbor poprijel z vso silo.

Društvo Slovencev je osnovalo poseben odsek, ki se peča samo s to konkretno nalogo. Ta odsek je predlagal odboru, naj bi se zamisel izvedla v dveh ali treh etapah. Najprej naj se kupi v lepem delu Velikega Buenos Airesa primerno veliko zemljišče, lahko dostopno za vse in v primerni ceni. To naj bi se najprej namenilo kot izletna točka za sobote in nedelje. Istočasno pa naj bi se vodila posebna akcija za nakup primerne hiše nekje v središču glavnega mesta. Ta bi služila kot sedež in centrala za vse

društveno delo in bi morala obsegati primerne pisarniške prostore in dvorano za kulturne in druge prireditve. Ako bi se pozneje izkazalo, da smo sposobni česa večjega, bi že imeli osnovo.

Odsek si je že zasigural nakup zemljišča — izletne točke v Moronu, kak kilometer od železniške postaje in skoro tik tlakovane ceste. (sedanja Pristava, op. ur.) Cena je tako ugodna in primerna za naše razmere, da ne pomeni nobenega rizika.

Društvo Slovencev je sklicalo na informativni posvet zastopnike društev in korporacij, ki prihajajo v poštev. Tukaj se je soglasno ugotovila pravilnost vsega postopanja in odobril nakup zemljišča.

Obračamo se na vse brez razlike in jih vabimo na iskreno sodelovanje. Korist od lastne strehe bomo imeli posredno ali neposredno vsi.

(Opomba: Te ideje DS ni moglo izpeljati, a jo je pozneje uresničil msgr. Anton Orehar)

Svobodna Slovenija, št. 4;
25. januarja 1951

Slovenija moja dežela

Karantanija in pokristjanjenje

Po Borutovi smrti je narod Čpostavil za kneza" Gorazda in po njegovi zgodnji smrti Hotimirja. Iz tega se vidi namig, da je ljudstvo še samo volilo svoje kneze po starem običaju (o tem več prihodnjic). Bavarci so ju vrnili v Karantanijo, a vmes se je dogodila ena najvažnejših prelomnic za slovenski narod. Omenjena knezeviča sta namreč med svojim bivanjem kot talca na Bavarskem sprejela okrog leta 744 krščansko vero. Ko sta prišla nazaj v deželo, sta s seboj pripeljala duhovnike, ki so takoj pod njunim zavetjem pričeli z misijonskim delom. Sicer sta pred 100 leti poskušala med Krantanci misijonariti sv. Kolumban in sv. Amand, a brez uspeha. Sedaj pa je pod vodstvom novih misijonarjev, večinoma irskih menihov s svojim blagim načinom, v kratkem krščanstvo večinoma uspelo. Ni šlo vse gladko, vrstili so se upori proti misijonarjem in seveda proti nemškim gospodovalcem, za nekaj časa so poganski Slovenci tudi zmagali, a so jih pozneje domači knezi skupaj z Bavarci premagali.

Poznamo vrsto imen karantanskih knezov, ki so sledili: Valtunk, Ingo, Vojnomir.

V naše kraje je poslal salzburški nadškof, pod katerega so spadale te nove misijonske pokrajine, najprej Irca škofa Modesta, ki je v Karantaniji posvetil prve tri cerkve, med njimi Gospo Sveto, in za njim še druge, škofa Osvalda in Teodorika,

duhovnike: Majorana (verjetno Slovan), Kozharja, Latina, Maldaloh etc. (večinoma Nemce ali Latince).

Za Slovence je sprejetje krščanstva bilo odločilno za preostanek. Kajti Severni Slovani ob Baltiku niso sprejeli nove vere in so proti njim Nemci navalili s križarskimi vojskami in jih popolnoma uničili. Danes tam stoji Berlin.

Na jugu, v današnji Kranjski, pa so se zadeve tudi spremenile. Frankovski vladar Karel Veliki je premagal Obre in izročil novo pridobljeno ozemlje Furlaniji in cerkveni oblasti v Ogleju — Aquileji. Od tam je patriarh Pavlin tudi pričel pokristjanjati Slovence na jugu od Drave, ki je tako postala meja med salzburško nadškofijo in oglejskim patriarhatom.

Osebne novice

Rojstvo. V ponedeljek 8. januarja se je rodil **Maksimiljan Vladimir Žnidaršič**, sin Jankota in Cvetke Pregelj. **Srečnim staršem čestitamo!**

Krsta. V soboto, 20. januarja je bil krščen v slovenski cerkvi Marije Pomagaj **Tadej Kržišnik**, sin Marka in Tatjane Modic. Botra sta bila Boštjan Modic in Ana Kristina Kržišnik Groznik. Krstil je g. župnik Jože Mikuš. V nedeljo, 21. januarja je bila krščena v slovenski cerkvi Marije Pomagaj **Marjana Medic**, hčerka Francija in Barbare Petelin. Botra sta bila Gabrijel Savelli in Anica Korošec. Krstil je g. p. dr. Alojzij Kukovica DJ. **Obema družinama čestitamo in želimo srečo!**

Nova diplomantka. Na univerzi El Salvador v Buenos Airesu je v 81. letu starosti dokončala študije in prejela licenciato v angleški književnosti **Nadislava Laharnar**. **Iskreno čestitamo!**

V dobrodelni sklad Zveze slovenskih mater in žena so darovali: ga. Valentina Fink \$ 50,00; lic. Vladimir Vošič \$ 50,00 v spomin pokojnemu Ivu Adamiču. Bog plačaj!

Mali oglasi

TURIZEM

Tel. 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82

H. Yrigoyen 2742 - San Justo

ARHITEKTI

Arh. Jure Vombergar - Projekti in vodstvo gradbenih del. Občinski načrti za gradnje brez dovoljenja. Gaona 2776 - (1706) Haedo - Tel.: 4443-7385

Arq. Carlos E. Kostka. Mantenimiento de edificios. Presupuestos sin cargo. Capital y Provincia. Sarandí 148, Capital. Tel./Fax: 4952-8427.

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844 - mpoznic@ciudad.com.ar

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Avenida Corrientes 1250, 5° F, Capital. Torek in četrtek od 16. do 19. Tel.: 4382-9216

Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič). Odvetnik. Vsak dan od 15 do 20 ure. Hipólito Yrigoyen 2482, 1° of. 1, San Justo. Tel. 4441-4924.

FOTOGRAF

Marko Vombergar - FOTO PREMIUM - Arieta 490 B1753AOJ Villa Luzuriaga - Tel.: 4650-9040 - Dom: 4659-2060 - http://www.foto.com.ar

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 4656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Miha Gaser).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 4651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (ga. Milena Skale).

SLOGA - PODRUŽNICA CARAPACHAY Slovenski dom - Dra. Grierson 3837 - Uraduje vsako sredo od 17. do 19. ure in ob nedeljah od 11. do 13. ure (ga. Andrejka Papež Cordova).

Zaradi počitnic bo naslednja številka SVOBODNE SLOVENIJE izšla 22. februarja

Uredništvo in uprava

SLOGA SPOROČA:

9. 1. 2001 je žreb za prvo nagrado izbral št. 16: vozovnica BUE-LJU-BUE in tisoč dolarjev. Za desetdnevne počitnice (dve osebi) pa je sreča doletela članico, ki ima št. 2403.

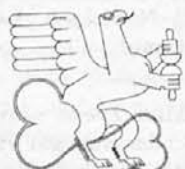
Za leto 2001 je odbor določil

3 NAGRADE

- 1) 2000 dolarjev
- 2) 1000 dolarjev
- 3) 500 dolarjev

za lastnike Karta Sloga in Marter card

**SLOGA DA VEČ!
V SLOGI JE MOČ!**

PRIŠEL JE ČAS POČITNIC ZA UREDNIŠTVO. ZOPET SE SREČAMO PO ODDIHU, ALI PA ČE NAS POTREBUJETE, V NAŠEM POSLOPJU NA ULICI ESTADOS UNIDOS 425

Razpis predlogov za sofinanciranje

Veleposlaništvo Republike Slovenije v Buenos Airesu obvešča, da je Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, objavil „Javni razpis za zbiranje predlogov za sofinanciranje programov in projektov Slovencev v zamejstvu in po svetu ter sodelovanje z njimi v letu 2001“.

Razpis je namenjen dejavnostim slovenskih rojakov, ki živijo v tujini, njegov namen pa je spodbujanje dejavnosti, ki omogočajo utrjevanje in ohranjanje narodne, jezikovne ter kulturne identitete med slovenskimi rojaki, njihovo medsebojno povezovanje ter ohranjanje vezi s Slovenijo. Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu zbira predloge programov in projektov predvsem s področij izobraževanja in razis-

kovalno razvojnega dela, dejavnosti mladih, kulturne in športne dejavnosti, mediji, arhivske in knjižnične dejavnosti, spodbujanje gospodarskega sodelovanja s Slovenci v zamejstvu in po svetu.

Javni razpis in razpisno dokumentacijo, kakor tudi dodatne kopije se lahko dobi na veleposlaništvu Republike Slovenije v Buenos Airesu, na razpolago pa so tudi v pisarni Zedinjene Slovenije v Slovenski hiši.

Rok za predložitev vlog na Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu je 28. februar 2001.

Za vse dodatne informacije in pojasnila se lahko obrnete na Ministrstvo za zunanje zadeve, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, telefon 00 386 1 478 22 91, fax 00 386 1 478 22 69 ter po elektronski pošti na naslov Urad.Slovinci@gov.si ali pa na veleposlaništvo Republike Slovenije v Buenos Airesu.

50. OBLETNICA SPD BARILOCHE

Slovensko planinsko društvo v Bariločah bo letos obhajalo svojo petdeseto obletnico. Za ta praznik, ki ga že dolgo pripravljajo, vabijo tudi rojake iz drugih krajev Argentine. Za boljšo izpeljavo obiska so nam poslali v objavo program dejavnosti, ki jih organizirajo. Program je sledeč:

Sobota 24. februarja: odhod proti „Pod Skalci“, in Freyu. (možnost izleta na Aguja Frey ali Catedral Sur). Večerni kres in prenočitev pri bivaku „Pod Skalco - Robert Petriček“.

Nedelja 25. februarja: ob 12. uri: sv. maša, ob 13. uri: skupni „asado“. (kosilo), ob 14. uri: dviganje zastav, himne, slavnostni govor nato kulturni program, popoldne vrnitev v Bariloche.

Petek 2. marca: Odhod proti cerro Capilla. Prenočitev.

Sobota 3. marca: Preimenovanje bivaka „Slovenia“ v bivak „Dr. Vojko Arko“. Govor in odkritje priložnostne plošče. Nato odhod na vrh Capille in potem vrnitev v Bariloche.

Ob 21.30 uri: Veseloigra „Pričarani ženin“ Vladonova (v bariloški mestni dvorani „Sarmiento“), v režiji Blaža Mikliča in izvedbi slovenske igralske skupine Našega doma iz San Justa iz Buenos Airesa.

Nedelja 4. marca: ob 9.30 uri: sv. Maša v cerkvi „María Auxiliadora“ (Marija Pomocnica). Sv. Maša se bo darovala za vse pokojne člane SPD in umrle slovenske gornike v bariloških ter patagonskih hribih.

Ob 13. uri: Slavnostno kosilo, nato zaključni program: pevka predstava in podelitev priznanj še živečim ustanovnim članom, pozdravi in čestitke.

DIJAKE SREDNJEŠOLSKEGA TEČAJA RAVNATELJA MARKA BAJUKA

ponovno opozarjamo na **počitniške naloge**, ki so potrebne za vpis v naslednje letnike. Tisti, ki se bodo vpisali v drugi, tretji in četrti letnik, morajo izbrati en članek iz časopisa Svobodna Slovenija in en članek iz revije Duhovno življenje, napraviti povzetek, obnovo ali kratko vsebino ter napisati tudi svoje razmišljanje ob vsakem članku. Naloga mora obsegati vsaj štiri strani normalnega formata in pisave.

Dijaki pa, ki se bodo vpisali v peti letnik, morajo napisati za počitniško nalogo svoj prispevek za almanah. Nastopajoče **petošolce posebej obveščamo, da gradivo za spis lahko dobe tudi v pisarni Zedinjene Slovenije v Slovenski hiši.**

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Cuenta N° 7211
	Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE**
Director: **Valentín B. Debeljak**
Propietario:
Asociación Civil Eslovenia Unida
Presidente: **Antonio Mizerit**
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
C1407GSR BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-11) 4636-0841
Telefax: (54-11) 4636-2421
e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar
e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Za Društvo Zedinjena Slovenija:
Tone Mizerit

V tej številki so sodelovali še:
Gregor Batagelj, Ivana Tekavec, Vera Breznikar Podražaj, Peter Lah SJ, Vinko Rode, Pavlina Dobovšek, Klavdija Kambič, Meta Debeljak Vombergar, informativna agencija STA

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 60; pri pošiljanju po pošti pa \$ 75; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 80 USA dol. za vse države.

Čeke:
v Argentini na ime „Eslovenia Libre“
v inozemstvu na ime „Antonio Mizerit“

Oblikovanje in tisk:
TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires
Argentina - Tel.: 4362-7215 - Fax: 4307-1953
E-mail: vilko@ciudad.com.ar

*V nebesih sem doma,
tam Jezus krono da,
tam je moj pravi dom,
tam vedno srečen bom.*
(A. M. Slomšek)

Vsem prijateljem in znancem sporočamo, da je 19. januarja odšel k Gospodu po večno plačilo naš dragi mož, oče, dedek in pradedek

IVAN JELENC

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste zanj molili in ga spremljali do zadnjega trenutka.

Posebno se zahvalimo delegatu dr. Juretu Rodetu, ki ga je vedno obiskal, kadar se je nahajal v Miramaru; tudi gorečemu misijonarju Petru Opeki, ki ga je zadnji mesec večkrat na dan obiskal, podelil zakramente, blažil njegove bolečine ter s g. Pavletom Novakom opravil pogrebno sveto mašo ter molitve na pokopališču.

Žalujoci: žena **Kristina**,
sin **Janez** z ženo **Mojco**,
hčeri **Kristina** in mož **Raul** ter **Majda** in mož **Roberto**,
snaha **Raquel**,
vnuki, pravnuki ter ostali sorodniki.

Miramar, Buenos Aires, Velike Lašče, Gornje Podpoljane, Lesce, Srobotnik, Radovljica.

Božja previdnost nam je prerano iztrgala vnetega dušnega pastirja

prelata Jožeta Škerbca

Velikodušno je sprejemal dolžnosti svojega poklica; vedno skrben in pozoren do vsakogar!

Večkrat je nadomeščal našega rednega duhovnega asistenta in bil vseskozi izredno naklonjen Zvezi.

Hvaležne z globokim spoštovanjem in ljubeznijo bomo priporočale Stvarniku njegovo plemenito dušo.

Zveza slovenskih mater in žena

Slovenska hiša, Buenos Aires